

DIENOS ŽINIOS

Nr. 90

Glasenbach, 1947 m. gegužės mėn. 31 d.

Dienraštis leidžia Spaudos Darbuotojų Kolektyvas. Ats. red. J. Prakapas.

KOMUNISTŲ VEIKSMAI VENGRIJOJE

Vengrijos min. p-kas Nagy, kuris šiuo laiku atostogauja Šveicarijoje, penktadienį iškėlė Vengrijos pasiuntiniui Berne atsistatydinimo notą. Šios savaitės pradžioje rusų kariuomenės vadas Vengrijoje gen. Sviridov iškėlė Vengrijos vyriausybei notą, kurioje min. p-kas Nagy, vadovaujanti mažųjų ukininkų partijos asmenybė, kaltinamas dalyvavimu "samokse". Tuo nusizengęs prieš dabartinę santvarką ir išdavęs valstybę. Vengrų komunistų partijos laikraštis Reikalauja visus, kurie bando ardyti dabartinį režimą, paselinti iš visuomenės terpo.

Anglų valdžios organas "Daily Herald" rašo, kad Vengrijos komunistai, nustumę dabartinę vyriausybę krizen, bando valdžią pagrobti sau.

Jau penktadienį Vengrijoje buvo didžiulė panika. Minios žmonių veržėsi prie bankų langelių. Prie krautuvų stovėjo eilės žmonių, norėdami nupirkti kelioms dienoms maisto. Višumoje bijoma įvykstant naujų neramumų. Paskutiniomis žiniomis min. p-kas Nagy atsisako grįžti iš Šveicarijos Vengrijon. Budapeste vidaus reikalų ministras (komunistas) Rakdzy pasirašė Nagy suėmimui aresto lapelį.

DALADIER APIE SLAPTĄ VOKIEČIŲ - SOVIETŲ PAKTĄ

Prancūzijos politinių įvykių (1933-1945 m.) tyrimo komisija, paskelbė buv. ministro p-ko Daladier pranešimą, kuriame Daladier aprašo 1939 m. prasidėjusių psitarimų tarp britų - rusų ir lenkų vyriausybių.

Patvirtinta, kad po Litvinovo atsistatydinimo (1939 m. III.1 d.) Molotovas slaptai derėjosi su Vokietija, kai tuo pačiu laiku oficialiai terėsi su Anglija ir Prancūzija. Laikė pasikalbėjimų su Rumunija ir Lenkija marš. Vorosilovas pareikalavo, kad tik tuomet galima bendradarbiauti su BSSR, jei raudonajai armijai bus leista išgyti i koridorių prie V i l n i a u s ir i Galicija. Lenkų vyriausybė karo atveju sutiko šias sąlygas priimti. Rugpiučio 23 d. pareiskė Lenkija sutinkanti kiekvienu atveju bendradarbiauti kariniai su BSSR. Tą pačią dieną buvo pasirašytas Vokiečių-rusų paktas.

Toliau Daladier pranešime sakoma, kad Nūrnbergo proceso metu, nežiurint sovietų atstovų protesto, buvo perskaitytas slaptas virs mineto pakto skirsmis, kuriame buvo numatyta padalinti Lenkiją.

Už tai Vokietija sutikė n i e k o p r i e s, p r i s i j u n g i a n t s o v. sąjungai su B e s a r a b i j a ir P a b a l t i j o s v a l s t y b e s.

LĖKTUVŲ NELAIMIŲ SERIJA

New Yorke įvyko didžiausia nelaimė, kokia iki šiol civilinėje aviacijoje yra pasitaikiusi. "La Guardia" aerodrome tuoj po starto užsidegė keleivinis lėktuvas su 48 keleiviais. 42 asmenys kartu su lėktuvu sudegė. Islandijoje nukrito "Dokota" keleiv. lėktuvas. 25 keleiviai užmušti. Susidurus dviem olandų karo lėktuvams, 12 karių žuvo. Netoli New Yorko nukrito keleivinis lėktuvas, 15 asmenų užmušta. Cordobos prov. (Argentinoje) įvyko dvi lėktuvų katastrofos, 4 asmenys užmušti.

-Belgijoje mieste (prie Liublino) ukrainiečių partizanai padegė 200 namų.
-20000 DP iš Austrijos ir Vokietijos amerikiečių zonų vyks į anglių kasyklas Belgijoje.
-Italijoje dar paastrejo politinė padėtis.

E. Roosevelt už DP išileidimą į JAV

Siuometu daromi stropiausi pasiruosimai pravesti kongrese pasiulytam įstatymo projektui, pagal kuri norima, kad per ketveris metus į JAV būtų išleista 400.000 tremtinių iš Europos. Pasiulymui pritaria prez. Trumenas ir yra paragines kongresą greičiau tai padaryti. Iš ateinančių paskutinių žinių galima tikėtis, kad toks nutarimas kongrese bus padarytas. Šioje vietoje mes norime pažymėti, kad E. Roosevelt tremtinių išileidimui pritaria, nors jos pažiūra į dabartinį Lietuvos okupavimą, kaip anksčiau buvo skelbta, mum ir labai nemaloni. "Dirva" apie E. Roosevelt atvirai skelbia, kad išvietinti Europos žmonės būtų išleisti į šią šalį, kaip emigrantai, kad jie galėtų pradėti kurti savo sugriautą gyvenimą. Ji sako, nors bus įsteigta nauja tarptautinė organizacija išvietintiems žmonėms šelpiti ir, nors Amerika sudės į ją didelės sumas pinigų, pabėgėliu naujai bus padaryta tik pusė darbo, jeigu jiems nebus leista įvažiuoti į JAV. Toliau laikraštis pažymi, kad dabartine kvota yra 150.000 žmonių. Tačiau tik apie penktadalis į JAV teivaziuoja dėl laivų trūkumų ir kitų suvaržymų. ("Musų Kelias" Nr. 21. 1947).

DP vargais ir rūpesčiais

"New York Times" raso tokia antraštė apie DP ir jų gyvenimą. Jis nurodo jog Vokietijoje ir Austrijoje, US zonoje, stovyklose, barakuose, ir Italijoje sąjungininkų komisijose stovyklose gyvenanti nauja DP rasa. Tai žmonės, kurie kadaise irgi turėjo savo tėvynę.

Skaidžiumi jie nesą gausus: priskaitoma iki 834.000, kuriuos sudaro Estijos, Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, Vengrijos, Lenkiskos Ukrainos, Čekoslovakijos tautiečiai.

Jie atstovauja tai žmonių grupei, kurie tiki į pagrindines žmogaus teises, į garbę ir žmogaus vertę, dėl kurių buvusios ir Jungtinės Tautos sukurtos.

Toliau laikraštis nurodo, kad nors jie tikisi susilaukti padidėjusio gyvenimo IRO įkurus, IRO nieko konkrečiau jiems ikurdinti nieko negalėsianti, jeigu tie kraštai, kuriuos norima įkirstyti, nepanorės atidaryti durų. JAV valstyboms, pasaulinei galybei, taip pat tenkanti nemaloni danga.

Taip pat pažymi, kad įstatymų projektai guli palaidoti kongreso komitete. Vienas jų - Strtton projektas, pagal kuri būtų išleista į Ameriką 400.000 DP ketverių metų buvyje. Kiti du projektai - Ives ir Javito, kurie numato priimti DP paslaucius iki 14 mt. Jeigu JAV pasiimtų savo daly, tai paveiktų kitus kraštus ir jie ryžtusi išleisti naujus tremtinius. ("Musų Kelias" Nr. 21 1947 m.)

SVEICARŲ BALSAS

Sveicarų laikraštis "Basler Nachrichten" ryšium su Palestinos bylos nagrinėjimu JT Visumoje raso, kad JT turėtų būti iškeltas ir Lietuvos bei kitų Baltijos valstybių klausimas. Teisingai pavaizdavęs kelerių paskutinių metų įvykius, pastebi, kad Pabaltijo kraštų likimas neturėtų priklausyti nuo "keturių didžiųjų" sprendimo, nes vienas iš tų keturių yra agresorius ir okupantas. "Tu kraštų likimas turi būti diskutuojamas ir sprendžiamas prieš tarptautinį JT forumą", sako "B.N.". "Jeigu nenori netekti savo autoriteto ir pasaulio pasitikėjimo, ji turi gerbti Atlanto Chartos nuostata, kad neleistina jokia aneksija, kad suardyta tvarka turi būti atstatyta ir kad kiekviena tauta gali laisvai valdytis.

Sovietų žinių agentūros TASS pranešimu, mire tarybinių Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas Petras Cvirka. Tos agentūros narys, P. Cvirka buvęs "ne tik talentingas rašytojas", bet ir "žino - mas kaip politinis vadas ir valstybės vyras".